

Naturskyddsföreningen | Bra Miljöval

Värmeenergi

Kriterier 2013:1

Bra Miljöval

Bra Miljöval

Naturskyddsföreningens miljömärkning

Naturskyddsföreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening utan vinstintressen. Omsorgen om miljön och människors hälsa är vår drivkraft. Vi har bidragit till att säl, havsörn och pilgrimsfalk inte längre är utrotningshotade i Sverige. Vi värnar om den biologiska mångfalden och arbetar för att stoppa klimatförändringar, försurning, övergödning, spridningen av skadliga kemikalier och mycket annat.

Men det räcker inte att skydda naturen i reservat eller stoppa enskilda förorenare. Den totala miljöbelastningen måste minska. Företag som miljöanpassar sin produktion och sina produkter är mycket viktiga i det arbetet.

Bra Miljöval är Naturskyddsföreningens eget miljömärke och ett av våra verktyg för att driva utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Bra Miljöval ställer höga miljökrav på de produkter och tjänster som får märkas.

Bra Miljöval är en så kallad typ I-märkning. Det vill säga en tredjepartscertifiering som är oberoende i förhållande till inblandade parter. Bra Miljöval är medlem i GEN (Global Ecolabelling Network) som är ett internationellt nätverk av miljömärkarorganisationer. För att säkerställa att Bra Miljöval uppfyller kraven på ett kvalitetssäkrat system har miljömärkningen granskats enligt GENICES (Global Ecolabelling Network's Internationally Coordinated Ecolabelling System).

Tack vare Bra Miljöval har hundratals produkter gjorts om och miljöanpassats. Märkningen har lett till konkreta resultat. Till exempel har Bra Miljöval nästan helt fått bort den miljöskadliga tensiden LAS från svenska tvättmedel. Bra Miljöval Livsmedelsbutik drev fram de första miljömärkta, ej kvicksilverbaserade, knappcellsbatterierna och fick producenter av självspelande vykort att byta till sådana för hela svenska marknaden. Märkningen uppmuntrar också minskad konsumtion t ex genom att märka Second hand-kläder och kläder som är redesignade.

Ett annat exempel är att el märkt med Bra Miljöval har ställt krav på vattenflödet genom vattenkraftverk och därmed gynnat växter och djur i älvsträckorna. Märkningen bidrar också till att det utförs åtgärder för energieffektivisering och för att bygga omlöp för fisk runt vattenkraftverk. Bra Miljöval hjälper också konsumenter att välja de transportslag som har lägst miljöpåverkan. I kriterierna för försäkringar ställer Bra Miljöval bland annat miljökrav på licenstagarnas kapitalförvaltning.

I konsumenternas ögon är märkningen Bra Miljöval en trovärdig signal. För licenstagaren ger märkningen konkurrensfördelar.

I dag finns kriterier för Bra Miljöval för följande varor och tjänster:

- Bil- och småhusförsäkring
- Biobränslen
- Elenergi
- Fjärrkyla
- Godstransporter
- Kemiska produkter
- Livsmedelsbutik
- Papper
- Persontransporter
- Textil
- Värmeenergi

Bra Miljöval

Läs mer om Bra Miljöval och ladda ner kriterier på www.bramiljoval.se

Information in English, see www.bramiljoval.se

På Grön Guide kan man få andra miljötips www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide/

För ytterligare information kontakta Naturskyddsföreningen, Norra Allégatan 5, 413 01 Göteborg,

e-post: gbg@naturskyddsforeningen.se

Innehåll

	Förord	4
	Mål	4
	Kriteriernas omfattning	5
	Definitioner	5
1	Generella kriterier	7
2	Kriterier för värmeenergi från förbränningsanläggning	7
3	Kriterier för värmeenergi från värmepump eller värmeväxlare	10
	Bilaga 1 Energieffektiviserings- och konverteringsfond	11
	Bilaga 2 Askhantering	12

Förord

Värmeenergi märkt med Bra Miljöval är ett av Naturskyddsföreningens verktyg för att driva utvecklingen mot ett mer hållbart energisystem. I dessa kriterier fastställer Naturskyddsföreningen hur värmeenergi skall produceras för att kunna märkas med Bra Miljöval.

I denna version av kriterierna förändras kriterierna i flera avseenden. Vi ställer nu krav på att askan ska återföras till skogsmark (redan tidigare krävdes att den ska klara Skogsstyrelsens riktlinjer i detta avseende), att biobränslen ska vara märkta med FSC eller motsvarande samt att varje producerad GWh värmeenergi märkt med Bra Miljöval ska åtföljas av en fondavsättning. De fonderade pengarna ska användas till energieffektiviserings- och konverteringsprojekt. Vidare innebär revideringen av kriterierna tuffare krav på värmepumpar, att licenstagare inte får motsätta sig att kunder kombinerar sin fjärrvärme med solvärme och att nya värmeanläggningar på mer än 25 MW även ska kunna producera el.

Kriterierna för värmeenergi märkt med Bra Miljöval har fastställts av Naturskyddsföreningens generalsekreterare. Naturskyddsföreningen vill tacka licenstagare, representanter för myndigheter och branschföreningar, forskare, länsförbund och kretsar vilka har varit till stor hjälp och delat med sig av värdefull kunskap och synpunkter i arbetet med att utveckla kriterierna.

Eva Eiderström

Chef för Bra Miljöval

Mål

- Förhindra att ny värmeenergi baseras på ohållbara energislag
- Gynna värmeenergi baserad på hållbara energislag
- Bevara biologisk mångfald
- Förhindra skadliga effekter av biobränsleanvändning
- Verka för resurseffektiva anläggningar
- Effektivisera värmeanvändning

Kriteriernas omfattning

Kriterierna gäller från 2013-04-02 tills nästa uppdaterade kriterie träder i kraft, tidigast 2017-04-02.

All slags förnybar värmeenergi kan märkas med Bra Miljöval om produktionen uppfyller fastställda kriterier. Hela eller delar av fjärrvärmesystem kan märkas upp men det krävs en fysisk koppling mellan produktionen och användaren. I detta dokument ställs krav på hela kedjan från bränslen till produktion och hantering av restprodukter.

Värmeenergi märkt med Bra Miljöval omfattar två delar. Dels kriterier med specifika krav för varje produktionstyp vilka fastställer vilken produktion som kan märkas med Bra Miljöval. Dels additionalitetskrav som leder till direkt miljönytta för varje såld volym värmeenergi som märks.

För att få en licens att nyttja märket Bra Miljöval för den ansökta värmeenergin måste både kriterier och additionalitetskrav vara uppfyllda.

Definitioner

Biobränsle	Bränsle där biomassa är utgångsmaterial. Bränslet kan ha genomgått kemisk eller biologisk process eller omvandling och ha passerat annan användning.
Biogas	Gas som till största delen utgörs av metan och som framställts av biomassa eller av den biologiskt nedbrytbara delen av avfall.
Biomassa	Material med biologiskt ursprung som inte eller endast till liten del omvandlats kemiskt eller biologiskt.
Skogar med högt bevarandevärde	Skogar med högt bevarandevärde är skogar med en eller flera av följande egenskaper: <ul style="list-style-type: none">a) skogsområden som är globalt, regionalt eller nationellt betydelsefulla:<ul style="list-style-type: none">– koncentrationer av biologisk mångfald (t ex endemiska arter, utrotningshotade arter, refugier); och/eller– stora skogar på landskapsnivå, som utgör del av skogsbruksenheten eller i vilka skogsbruksenheten ingår, där livskraftiga populationer av de flesta eller alla naturligt existerande arter förekommer i naturlig utbredning och mängdb) skogsområden som är belägna inom, eller som inom sig hyser sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem

- c) skogsområden som upprätthåller grundläggande naturgivna funktioner i kritiska situationer (t ex skydd för avrinningsområden, erosionskontroll)
- d) skogsområden som är av avgörande betydelse för att tillgodose lokalsamhällets grundläggande behov (t ex försörjning, hälsa) och/eller avgörande för lokalsamhällets traditionella kulturella egenart (områden av kulturell, ekologisk, ekonomisk eller religiös betydelse som fastställts i samverkan med sådana lokalsamhällen).

I Sverige omfattar ”skogar med högt bevarandevärde” bland annat följande:

- skogsområden av riksintresse och/eller etablerat nationellt intresse, med en koncentration av nyckelbiotoper och/eller lokaler för rödlistade arter utanför nyckelbiotoper
- fjällnära skog som är belägen ovanför naturvårdsgränsen (Naturskyddsföreningen 1988, ISBN 91-558-5201-7)
- skyddsskog enligt §15 SVL och skog inom skyddsområden för vattentäkter.

Trädbränsle

Som trädbränsle räknas biobränsle från trädråvara som inte genomgått kemisk process. Trädbränsle omfattar alla biobränslen där träd eller delar av träd är utgångsmaterial, t ex bark, barr, löv, ved samt bränsleråvara från skogs- och trävaruindustrin som spån, flis och från såll. Bränsleråvaran kan ha använts till annat, som till exempel rivnings- och emballagevirke. Bränsle av avfallspapper och returlut räknas inte som trädbränsle.

Definitionen följer svensk standard för fasta biobränslen och torv (SS 187106). Som biomassa räknas material med biologiskt ursprung som inte eller endast till liten del omvandlats kemiskt eller biologiskt.

Grot

Grenar och toppar.

1 Generella kriterier

- 1.1 Icke förnybar energi som ingår i produktens livscykel får uppgå till högst 10 % av utlevererad värmeenergi. Här ingår, utöver icke förnybart bränsle, icke förnybar energi som använts till
- utvinning, transport och förädling av bränsle,
 - uppstart, spetslast och underhållseldning,
 - processenergi vid anläggning, samt
 - transport av aska.
- 1.2 Vid energiallokering, t ex om el och värme är parallella produkter, ska energin allokeras enligt gällande ISO-standard.
- 1.3 Försäljningen av värmeenergi märkt Bra Miljöval måste motsvaras av lika stor mängd producerad värmeenergi enligt gällande kriterier för Bra Miljöval vid kalenderårets slut.
- 1.4 Värme märkt Bra Miljöval ska åtföljas av en fondavsättning för energieffektivisering och/eller -konvertering motsvarande 500 kr/GWh. De avsatta medlen kan nyttjas för energieffektiviserings- och konverteringsprojekt enligt Bilaga 1 – Energieffektiviserings- och konverteringsfond. Dessa ska vara godkända av Naturskyddsföreningen. Fondmedel för energieffektivisering kan också avsättas i Naturskyddsföreningens centrala energieffektiviseringsfond. Naturskyddsföreningen förmedlar då stöd till konverterings- och energieffektiviseringsprojekt enligt Bilaga 1 – Energieffektiviserings- och konverteringsfond.
- 1.5 Licenstagaren ska inte motsätta sig att kunder kombinerar fjärrvärme med lokal solvärme, det vill säga att kunder väljer att täcka en del av sitt värmebehov med egenproducerad solenergi. Licenstagaren ska inte heller motsätta sig tillförsel av kunders lokala solvärme till fjärrvärmenätet, förutsatt att detta är tekniskt möjligt och leder till en minskad samlad miljöbelastning från värmesystemet. Skulle tveksamhet uppstå avgörs ärendet av Naturskyddsföreningen.
- 1.6 Producent av värmeenergi märkt Bra Miljöval ska ha en miljöpolicy fastställd av företagsledningen, där företaget åtar sig att kontinuerligt förbättra sitt miljöarbete. Företaget ska ha utsett en miljöansvarig för verksamheten.

Allokering baserat på utlevererad energi (el, värme, kyla) är en vanlig modell. Allokeringsprincipen ska i förekommande fall stämmas av med Naturskyddsföreningen. T.ex. behandlas allokering i ISO 14040.

2 Värmeenergi från förbränningsanläggning

- 2.1 Förbränningsanläggning byggd efter 2013 med en total kapacitet på 25 MW eller mer ska vara kraftvärmeverk.
- 2.2 Biomassa som ingår i bränslet får inte utgöras av genmodifierade organismer (GMO).
- 2.3 Producenten ska där så är möjligt tillämpa ett system för att spåra ursprung för allt icke återvunnet biobränsle som nyttjas för produktion av den märkta produkten. För allokering godkänns massbalanser. Kunskap om ursprung är dock kopplat till krav om kännedom att biobränslen inte härstammar från illegala avverkningar eller områden med höga naturvärden (se kriterier 2.7 och 2.18).

Med total kapacitet avses summan av termisk och elektrisk effekt.

Eventuella GMO-rester från produkter bestående av återvunnet avfall kan godtas. Ett exempel på bränsle som kan godkännas trots en viss inblandning av GMO är bioolja baserad på återvunnet matavfall där förekomsten av GMO inte kan kontrolleras.

Med icke återvunnet biobränsle menas här biobränsle vars huvudråvara inte tidigare utgjort en annan produkt.

Kriterier kopplade till askor från förbränning

- 2.4 Aska som återförs till skogsmark ska uppfylla Skogsstyrelsens rekommendationer vid uttag av avverkningsrester och askåterföring.
- 2.5 Aska från bibränslen som nyttjats för produktion av värme märkt Bra Miljöval ska återföras till skogsmark. Skulle delar av askvolymen inte uppfylla Skogsstyrelsens rekommendationer gäller riktlinjerna presenterade i Bilaga 2 – Askhantering.
- 2.6 Aska från förbränningsanläggning ska handhas på ett sådant sätt att maximal volym av askan uppfyller Skogsstyrelsens riktlinjer för askåterföring beträffande askkvalitet. Sameldning av olika bränsletyper (såsom skogsflis och RT-flis) får ske förutsatt att den resulterande askan kan återföras till skogsmark. Är risken att sameldning resulterar i att askan inte kan återföras ska sameldning undvikas.

I länder där den svenska Skogsstyrelsens rekommendationer inte är tillämpliga gäller motsvarande regler i respektive land.

Biobränslen från skogsbruk

- 2.7 Biobränslen baserade på trädbränslen, inklusive grot, ska ha sitt ursprung i FSC-certifierat skogsbruk eller motsvarande. Förädlade biobränslen som pellets och briketter från icke återvunnen råvara ska ha sitt ursprung i FSC-certifierat skogsbruk eller motsvarande.
- 2.8 Rotmassa får inte ingå som bränsle i värmeenergi märkt Bra Miljöval. Barr- och lövmassa får inte systematiskt ingå som bränsle, utan ska lämnas i skogen.

FSC-certifiering innebär att skogsbruket förbinder sig att ta ekologiska, ekonomiska och sociala ansvar genom de krav som ställs av Forest Stewardship Council, FSC. Kontroller utförs årligen. FSC-certifiering av mindre skogsentreprenörer underlättas av möjligheten att gruppansluta sig till en FSC-certifiering vilket innebär låga krav på administration och låg kostnad.

Med biobränsle av icke återvunnen råvara menas här biobränsle vars huvudråvara inte tidigare utgjort en annan produkt.

Motivering till kraven

[2.8] Vid uttag av rot-, barr- och lövmassa försvinner viktiga näringsämnen från skogsmarken. De ska därför lämnas kvar i skogen.

- 2.9 Trädbränsle får inte ha sitt ursprung i illegal avverkning.
- 2.10 Trädbränsle får inte ha sitt ursprung i områden med höga bevarandevärden.
- 2.11 Undantag för kriterium 2.10 avseende biomassans ursprung i områden med höga bevarandevärden kan ges för fall där biomassan härstammar från naturvårdande skötsel i dessa områden. Undantag ska erhållas skriftligt i förväg för specifikt område och under begränsad tid.

Biobränslen från jordbruk

- 2.12 Jordbruket ska uppfylla ekologiska odlingsprinciper, det vill säga KRAV-certifiering eller motsvarande.
- 2.13 Nyttjas biomassa från jordbruk utanför Europa ska dokumentation kunna uppvisas som styrker att sociala och landrättighetsfrågor har beaktats på ett ansvarsfullt sätt. Detta inkluderar att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och regleringar, att ägande- och nyttjanderätter till marken är långsiktigt säkerställda samt klart definierade och dokumenterade. Vidare att urbefolkningars rättigheter har respekterats. Produktionen ska vidare ha en förankring i samhället och respektera arbetarnas rättigheter. Detta följer principer 1–4 i FSC.

Biobränslen från planteringar, trädgårdsodling och plantager

- 2.14 Biobränslen från planteringar och trädgårdsodling, såsom flytande vegetabiliska oljor, ska vara framtagna på ett sådant sätt att det inte medför ökad jorderosion eller har negativ påverkan avseende lokal ekologisk, ekonomisk, och social hållbar utveckling.
- 2.15 Flytande biobränslen insamlade från plantager och odlingar ska uppfylla ”Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen” (SFS 2010:598), (Förordning 2011:1088).
- 2.16 I förädlingen av ett biobränsle, vegetabilisk olja eller liknande uppstår biprodukter och överblivet material (residues). Biprodukter och överblivet material (residues) som uppstår i förädlingskedjans steg ska betraktas som bioolja från plantager eller odlingar.
- 2.17 Primär palmolja godkänns inte som bränsle.

Biobränslen från industri

- 2.18 Icke förädlade biprodukter från industri kan ingå som biobränsle förutsatt att det har sitt ursprung i FSC-certifierat skogsbruk eller motsvarande. Bränslet ska kunna spåras tillbaka till den aktuella industrin.
- 2.19 Rena biprodukter från industri kan ingå som biobränsle. Bränslet ska kunna spåras tillbaka till den aktuella industrin.
- 2.20 Biprodukter från pappers- och pappersmassatillverkning kan ingå som biobränsle under förutsättning att biomasseinnehållet överstiger 80 %.
- 2.21 Biooljor insamlade från industri kan ingå som godkänt bränsle, förutsatt att de uppfyller ”Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen” (SFS 2010:598), (Förordning 2011:1088).

Biobränslen från avfall

- 2.22 Sorterat avfall kan ingå som bränsle under förutsättning att kriterier 2.4–2.6 uppfylls.
- 2.23 Biobränslen som utgörs av returvirke, t ex RT-flis, kan ingå som bränsle under förutsättning att kriterier 2.4–2.6 uppfylls.
- 2.24 För att säkerställa askkvaliteten ska bränslet vara väl sorterat, det vill säga fritt från bland annat metall, samt får inte vara målat eller kemiskt behandlat. Dessutom ska regelbundna askprover säkerställa askans kvalitet.

Gasformiga bränslen

- 2.25 Biogas insamlad från gödselanläggning kan ingå som biobränsle.
- 2.26 Biogas från rötning av avfall kan ingå som biobränsle.
- 2.27 Biogas från avloppsslam kan ingå som bränsle.
- 2.28 Biogas från energigrödor kan ingå som bränsle, förutsatt att substratet uppfyller kriterierna beträffande aktuellt område.
- 2.29 Gas från förgasningsprocesser kan ingå som bränsle, förutsatt att substratet uppfyller kriterierna beträffande aktuellt område.

Exempel på icke förädlade biprodukter från industri är spån, flis & bark från t ex sågverk.

Exempel på rena biprodukter från industri är spill från möbeltillverkning.

Exempel på biprodukter från pappers- och pappersmassatillverkning är svartlut, tallolja och fiberslam.

Biooljan ska inte innehålla biprodukter, såsom PFAD (palm fatty acid distillate) vilka härstammar från destilleringsprocesser vid palmoljetillverkning.

Biprodukter från tillverkning av primära produkter där palmolja ingår, t ex i livsmedelsindustrin, ska i första hand återanvändas i ytterligare processer och i andra hand användas för energiproduktion.

Med substrat avses den biomassa biogasen härstammar ur.

3 Värmeenergi från värmepump eller värmeväxlare

- 3.1 Industriell spillvärme som tas tillvara kan godkännas efter beslut av Naturskyddsföreningen. En förutsättning är att processen baseras på förnybar energi eller produktion som inte motverkar syftet med miljömärkningen.
- 3.2 Sekundär/lågtempererad spillvärme som tas tillvara med hjälp av värmepump eller liknande kan godkännas efter beslut av Naturskyddsföreningen.
- 3.3 El som används till drift av värmepump samt eventuell elpanna för topplast ska vara märkt Bra Miljöval eller uppfylla motsvarande kriterier.
- 3.4 För värmepumpar ska finnas en plan med uppföljning för att motverka läckage av köldmedier.
- 3.5 Värmepumpar som ingår i systemet ska ha ett genomsnittligt COP-värde på minst 3 räknat över året.
- 3.6 Elpannor godkänns enbart för topplast.

Med industriell spillvärme avses värme från en industriell process som inte kan återanvändas inom den aktuella industriprocessen, där temperaturen är tillräckligt hög för att användas direkt inom ett värmenät.

Med sekundär spillvärme avses spillvärme med en så låg temperatur att temperaturen först måste ökas med hjälp av exempelvis värmepump, för att den ska kunna användas inom ett värmenät.

Bilaga 1 Energieffektiviserings- och konverteringsfond

Företag som levererar Värme märkt Bra Miljöval ska avsätta medel motsvarande 500 SEK/GWh för energieffektiviserings- och konverteringsprojekt i en egen fond eller i en fond som Naturskyddsföreningen disponerar. De medel som ska avsättas kan antingen avsättas på ett eget konto eller i Naturskyddsföreningens centrala fond. Om medel avsätts till eget konto ska dessa medel hållas åtskilda från andra investeringsmedel inom företaget. Fondens medel kan dock utgöra delfinansiering i ett större projekt. I detta fall ska det vara tydligt vilka delar av projektet som finansieras av fonden.

Energieffektiviseringsåtgärderna ska syfta till att minska el- och/eller värmeanvändningen genom att minska energianvändningen eller genom att få ut mer nytta av befintlig energi-användning. Med konverteringsprojekt åsyftas åtgärder där el och/eller fossilbaserade bränslen konverteras till värmesystem som baseras på solvärme eller fjärrvärme. I de fall värmesystemen konverteras till fjärrvärme ska fjärrvärmen till värmeanläggningen kunna vara märkt Bra Miljöval.

Företag som ansöker om märkning av produkt med Bra Miljöval ska redovisa vilka åtgärder de avser att genomföra, förväntad energibesparing, miljöeffekt samt ansvarig organisation. Arbetet ska påbörjas senast 6 månader efter att företaget fått sin licens men kan pågå under längre tid än innevarande verksamhetsår. Resultatet ska redovisas vid revision och slut-redovisas när åtgärden har genomförts.

Önskvärt är projekt där tekniken behöver introduceras och har stor effektiviserings- och konverteringspotential som syftar till att minska energisystemets miljöbelastning.

Krav på projekt som finansieras genom Energieffektiviserings- och konverteringsfonden

- Åtgärden ska syfta till att
 - minska värmeanvändningen hos slutanvändare eller i distributionsnätet, eller
 - minska användningen av driftel i samband med värmeproduktion eller –distribution, eller
 - konvertera värmesystem som är baserade på elvärme eller fossila bränslen, eller
 - tillvarata spillvärme.
- Åtgärden får inte vara påkallad av lagstiftning eller gällande tillstånd.
- Projektägaren måste kunna visa att effektivisering kan härledas till åtgärden.
- Åtgärden ska dokumenteras och kunna fungera som gott exempel.
- Projektägaren måste kunna ta emot studiebesök och lämna ut relevanta uppgifter till intresserade.

Exempel på projekt som kan finansieras genom Energieffektiviserings- och konverteringsfonden

- Projekt som minskar överföringsförluster i fjärrvärmenätet.
- Projekt som minskar värmeförbrukningen genom isolering eller styrning.
- Projekt som minskar elförbrukningen till ventilationssystem utan att inomhusmiljön försämras.
- Projekt som minskar elförbrukningen till kylsystem utan att komfort försämras, t ex solavskärmning.
- Projekt som minskar användningen av driftel genom t ex effektivare pumpar.
- Projekt som konverterar oljepannor eller direktverkande el till fjärrvärme, närvärme eller solvärme.
- Projekt som minskar elförbrukningen till pumpar, motorer och fläktar med bibehållen systemprestanda.
- Projekt som tar tillvara på spillvärme.

Andra åtgärder kan godkännas efter särskild prövning av Naturskyddsföreningen. Listan uppdateras regelbundet.

Bilaga 2 Askhantering

Utgångspunkten i kriterierna för Bra Miljöval Värme är att aska som är resultatet av produktion av värme märkt Bra Miljöval ska återföras till skogen. Detta är ett led i att knyta kretsloppen och att kompensera för de uttag av näringsämnen som är resultatet av skogsbruk som även inkluderar uttag av grenar och toppar (grot) vid avverkning.

I ansökan om licens för inkludering av förbränningsanläggning anges grundläggande förutsättningar för anläggningen och hur askan ska hanteras. Beslut om vilka askor (botten- och/eller flygaska) som ska askåterföras tas av Naturskyddsföreningen baserad på dessa uppgifter. Generellt gäller att följande askor ska återföras:

- Rosterpanna: Bottenaska och flygaska ska askåterföras.
- Fluid bed panna: flygaska ska återföras.
- Pulverpannor: flygaska ska återföras.
- Sodapanor: flygaska ska återföras.

Askvolymen som ska återföras ska motsvara försåld mängd värme märkt Bra Miljöval. Detta innebär att för en anläggning där försåld volym motsvarar den totala produktionen ska all aska återföras. I de fall där endast del av den producerade värmevolymen säljs som Bra Miljöval ska minst motsvarande andel aska återföras. Allokering av aska ska ske enligt de principer som finns angivna i detta kriteriedokument.

Askåterföringskravet följs upp i den årliga revisionen. Förutom uppföljning i den årliga revisionen kan stickprovskontroller förekomma.

Erfarenhet visar att trots att man i förbränningsanläggningen endast utnyttjat bränslen med höga krav ställda på renhet, kan den kemiska analysen av askan i efterhand uppvisa mätvärden som överstiger de av Skogsstyrelsen uppsatta rekommendationerna för askåterföring.

I de fall där vissa askvolymen inte kan återföras till skogsmark finns två alternativ:

Alternativ 1: askåterföring av annan aska som klarar rekommendationerna

Alternativ 1 innebär att licenstagaren säkerställer att motsvarande askvolym som den som inte kan återföras till skogsmark, återförs till skogsmark. Detta kan göras genom inköp/ersättning till annan askproducent så att aska på detta vis återförs till skogsmark. En annan möjlighet är att beställa detta av ett askåterföringsföretag. Askan som används för kompensation ska inte tidigare vara avsatt för askåterföring. Denna återföring behöver inte ske inom samma geografiska område som den aktuella Licenstagarens verksamhet. Kompensationsåtgärdens upplägg, tidplan och genomförande ska redovisas separat till Naturskyddsföreningens handläggare inom tre månader från beslut av Naturskyddsföreningen om mängd aska som ska kompenseras.

Licenstagaren ska även inkomma med en analys om orsaken till varför askan inte kunde återföras till skogsmark och i förekommande fall även utarbeta en åtgärdsplan. Detta ska inkomma till Naturskyddsföreningen inom sex månader från att licenstagaren har fått beslut av Naturskyddsföreningen om mängd aska som ska kompenseras.

Alternativ 2: straffavgift per ton aska som inte kan askåterföras betalas till Bra Miljöval

Alternativ 2 är att en straffavgift motsvarande 300 kr/ton aska (våtvikt) betalas till Naturskyddsföreningen. Pengarna kommer främst att användas till åtgärder som ökar den biologiska mångfalden i skogen. Straffavgiften ska erläggas inom tre månader från beslut av Naturskyddsföreningen om mängd aska som ska kompenseras.

Licenstagaren ska även inkomma med en analys om orsaken till varför askan inte kunde återföras till skogsmark och i förekommande fall även utarbeta en åtgärdsplan. Detta ska inkomma till Naturskyddsföreningen inom sex månader från att licenstagaren har fått beslut av Naturskyddsföreningen om mängd aska som ska kompenseras.

I länder där den svenska Skogstyrelsens rekommendationer inte är tillämpbara gäller motsvarande regler i respektive land. Handläggning av askhanteringen sker vid varje ansökan om förbränningsanläggning som ska ingå i licens för Bra Miljöval.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen. Box 4625, 11691 Stockholm.
Tel 08-702 65 00. info@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen är en ideell miljöorganisation med kraft att förändra. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot, skapar lösningar samt påverkar politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt. Föreningen har ca 192 000 medlemmar och finns i lokalföreningar och länsförbund över hela landet.

Vi står bakom världens tuffaste miljömärkning
Bra Miljöval.

www.naturskyddsforeningen.se

Bra Miljöval